

יום הזכרון לחללי מערכות ישראל התשמ"ה *Memorial Day 1985*



325

4/1985

ניסן התשמ"ה

**משרד התקשורת
השירות הבולאי**

**MINISTRY OF COMMUNICATIONS
PHILATELIC SERVICES**

אתר הנצחה ומוזיאון חטיבת גולני

השם "גולני" מעורר זכרונות רבים אצל אנשים שונים, אך רובם ככולם קשורים בחטיבת החי"ר הסדירה הנושאת שם זה, מאז ימי תש"ח ועד היום. הוותיקים זוכרים שם זה עוד לפני קום המדינה – היו אלה ימי הקרבות בכפר-סאלד, בטירת-צבי, במשמר העמק, בטבריה ובסג'רה, ולאחר הכרזת העצמאות – זוכרים את הלחימה בגשר, צמח ודגניה, בג'נין ובנצרת, במשמר-הירדן ובגלבוע, עד מבצע "עובדה" שבו שוחררה אום-רשרש, היא אילת.

לצעירים יותר מזכיר שמה של חטיבת "גולני" את קרבות ההבקעה, לרמת-הגולן במלחמת שש-הימים, את הקרבות על מוצב החרמון – "העיניים של המדינה", במלחמת יום-הכיפורים ואת הקרב לכיבוש מבצר הַפּוֹר במבצע "שלום הגליל".

"גולני" הוא שם שהרבה פנים לו. אלפיט רבים-רבים הלכו בדרכה של החטיבה במשך שנות קיומה. מהם שנעשו אלופים ורמטכ"לים, אך מרביתם נותרו אלמונים. למעלה מאלף לוחמים נפלו במערכות השונות.

בצומת גולני, מקום שבו לחמה החטיבה במלחמת-העצמאות, הוקם אתר-הנצחה ומוזיאון המתאר ומתעד את דרך הקרבות הארוכה והקשה שלה, דרך הנמשכת והולכת מאילת ועד ביירות, לאור היום ובלילה, בגשם, ברוח, בשלג ובשרב; דרך רצופה מלחמות, מבצעים, פשיטות, מארבים, סיורים, שמירה, פעולות בטחון שוטף ומאבק עיקש במחבלים; דרך מסולעת, מאובקת, עקובה מדם.

האתר, שעוצב ותוכנן בידי האדריכל יוסף אסא, מורכב משבעה מיבני בטון חשוף, המזדקרים מתוך גבעה סלעית זרועת-קוצים, כפני שטח טיפוסיים ללוחמת חיל רגלים. מסביב פזורים זחל"מים וכלי-רכב ששימשו את החטיבה בפעולותיה. שביל בטון מתפתל ומוביל במעלה הגבעה, עובר ליד האנדרטה לזכר החללים שנפלו בקרבות תש"ח, וממשיך לטפס אל עבר האתר. המבנה הראשון, מעבר הקשתות, ממחיש את מוטיב "המחרשה והשלח" – השילוב בין הלחימה לעבודת האדמה, שאיפיון את ראשוני "גולני".

לאחר מעבר הקשתות נחפרו שלושת הבונקרים, המכילים את התצוגה המוזיאונית. הראשון שבהם, הוא אולם "אחרי", המוקדש לסיסמת הקרב המפורסמת של צה"ל, ובו מוקרנת תוכנית אור-קולית על תולדותיה ואנשיה של חטיבת "גולני". השני, הוא אולם "אתרי-הקרב", הממחיש ומתאר,

בעזרת מפה מוארת את אתרי הקרבות הרבים, שבהם לחמה החטיבה. האולם השלישי הוא אולם "יזכור", המוקדש לנופלים. באולם מצויים למעלה מאלף תיקים. בכל תיק תמונת הנופל ופרטיו האישיים. וכן חומר שניתן על-ידי המשפחה השכולה. בכל האולמות מוצבים ארונות תצוגה של כלי נשק, ציוד אישי וציוד לחימה, שהיו בשימושם של לוחמי החטיבה במשך השנים.

שלושת המיבנים הבאים הם עמדת תצפית, מוצב החרמון, והעץ של גולני עם קירות הזעקה. המבקר עובר במחילות ובמנהרות, מציץ בחרכים ועולה אל משטחי התצפית. מנהרת ההתייחדות היא ארוכה וחשוכה, אך בסופה בוקע אור. כשיוצאים ממנה, דרך מחילה צרה, ניצבים לפני עץ-זית, העץ של "גולני". מאחוריו קירות הזעקה הנראים כאילו, הם בוקעים משורשיו ונושאים זעקתם למרומים, אך מסביב מתגלה רחבת הכינוסים הירוקה. אכן, דרך קרבות היא דרכה של חטיבת "גולני", אך פניה לשלום.

המוזיאון הוציא לאור שורה של פירסומים המספרים, את סיפורה של חטיבת "גולני". המוזיאון הוקם על-ידי אגודת משפחות חללי "גולני" וידידי החטיבה והמועצה האזורית הגליל-התחתון, המתחזקת את האתר, שמבקרים בו אלפי אנשים בשנה.

אתר ההנצחה ומוזיאון חטיבת "גולני" הוא יד לנופלים ומרכז חי למורשתה של משפחת הלוחמים, שמסירות נפשה היתה נידבך בבניין האומה.

מוטה הר-לב

מנהל מוזיאון גולני

הטעצב: דב כהן

THE DESIGNER : D. COHEN

האחד עוצב ותוכנן בידי האדריכל יוסף אסא

THE SITE WAS DESIGNED BY THE ARCHITECT YOSEF ASSA

The site was designed by the architect Yosef Assa and symbolises "the Road of the Golani Brigade". The design is based on the concept of climbing up, as if following the fighters up the rocky hillside, and incorporates seven concrete structures integrated into the natural battle site. The visitor to the site passes the Monument for the Fallen of 1948, ascends a concrete trail to the top of the hill, traverses the Passage of the Arches, tours the three "bunkers" which are the three chambers of the museum — the "Follow Me" chamber; the "Campaigns" chamber; the "Yizkor" (Memorial) chamber; watches the audio-visual display, views the Observation Post and the Hermon Stronghold and comes out in front of the seventh element — "The Golani Tree" — and on to the green Assembly Plain. It is planned to expand the site by adding a building to house a small auditorium, a military library, reading and study room, archives and offices, and work on the compilation of a definitive history of the Brigade has already begun.

The Golani Memorial site is a tribute to those who sacrificed their lives so that Israel could survive. It is a living memorial to those brave fighters whose determination and dedication to the cause are the very foundations of the State.

THE GOLANI BRIGADE MEMORIAL

The Golani Brigade, ranked first in the regular line-up of the Israel Defence Forces, is the army's veteran unit — as old as the State itself. It has taken part in every one of Israel's wars and participated in almost every operation and campaign from the Galilee to the Negev — from the Sinai to the Golan Heights.

It has fought by day and by night, taken part in raids, reconnaissance missions, ambushes and routine peace-keeping activities. The battle roll of the Brigade is long and bloody, recording hard times and bitter battles — achievements and triumphs. GOLANI has the reputation of being a stubborn fighting brigade — a "family of fighters".

In 1949, after the War of Independence, the officers and men of Golani erected a modest marker at the foot of Hirbet Mashcana, an Arab position that had controlled the nearby junction. The site became known as the "Golani Junction" and ten years later a monument to the memory of the men of Golani and the Lower Galilee who fell in the 1948 war was dedicated on the site.

After the Yom Kippur War the Association of Families of Fallen Golani Soldiers and Friends of the Brigade" was founded with the goal of establishing a commemorative site to perpetuate the memory of the fallen and to include a museum displaying the history of the Brigade. With the help of the government and other bodies the plans were executed and the site was dedicated on October 20, 1982.



המשרד הראשי: שד' ירושלים 12, יפו 61080
MAIN OFFICE: TEL AVIV - YAFO · ISRAEL